

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет культури і мистецтв
Київський національний університет театру, кіно і телебачення
імені Івана Карпенка-Карого
Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

МАТЕРІАЛИ ІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

24 березня 2023 р.

Київ 2023

УДК 130.2:7.072.2:378(082)

Редакційна колегія: **Бенюк Богдан Михайлович** – професор, народний артист України; **Бойко Людмила Павлівна** – кандидатка педагогічних наук, професорка; **Годованюк Тетяна Леонідівна** – докторка педагогічних наук, професорка; **Зузяк Тетяна Петрівна** – докторка педагогічних наук, професорка; **Кириленко Катерина Михайлівна** – докторка педагогічних наук, професорка; **Коломієць Алла Миколаївна** – докторка педагогічних наук, професорка; **Котляренко Світлана Василівна** – кандидатка філологічних наук, доцентка, редакторка; **Кундеревич Олена Вікторівна** – кандидатка філософських наук, доцентка; **Мартинюк Михайло Тадейович** – доктор педагогічних наук, професор, Дійсний член Національної академії педагогічних наук України; **Соловей Віктор Володимирович** – кандидат педагогічних наук, доцент; **Терешко Інна Григорівна** – кандидатка педагогічних наук, доцентка.

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 11 від 27 березня 2023 р.)*

*II Всеукраїнську наукову конференцію «Філософія культурно-мистецької освіти»
зареєстровано Міністерством освіти і науки України відповідно до листа
Інституту модернізації змісту освіти № 21/08-53 від 19.01.2023 р.*

Філософія культурно-мистецької освіти : матеріали II Всеукр. наук. конф., м. Київ, 24 бер. 2023 р. Київ, 2023. 228 с.

ISBN 978-966-602-366-0

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність поданого тексту, за правильне цитування джерел та посилання на них, а також за інші відомості, що містяться в тезах.

Роботи авторів, які не мають наукового ступеня (вченого звання), узгоджені та затверджені науковими керівниками.

Тези репрезентують погляди авторів тексту, які можуть не збігатися із позицією упорядників та редакторів.

© КНУКіМ, 2023

*З вірою у Перемогу України в російсько-українській війні
та вдячністю всім, хто стоїть на сторожі української
ідентичності та боронить Українську Державу!*

ЗМІСТ

Антонівська М. О.	Процес дистанційного навчання у ЗВО України в умовах повномасштабної російсько-української війни: виклики та перспективи розвитку	11
Ареф'єва А. Ю.	Ретроархаїзучі синтєзи в сценографії	14
Ареф'єва Є. Ю.	Хорове виконавство: екосистемний підхід	18
Бенюк Б.-Г. Б.	Світоглядотворча місія театрального мистецтва	22
Бенюк О. Б.	Культура якості освіти в час глобальних викликів: досвід України	24
Бенюк П. П.	Творчо-організаційна специфіка театрального менеджменту	28
Биркович Т. І.	Мистецька освіта в умовах інклюзії	31
Бойко Л. П.	Підготовка компетентних спеціалістів як пріоритет вищої освіти	34
Бондарець Н. Л., Носенко О. В.	Застосування викладачем програмно-апаратного комплексу для здійснення дистанційного навчального процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану	37
Бровенко Т. В.	Реалізація цілей стратегії розвитку вищої освіти в Україні	40

Бугайчук І. О.	Опанування здобувачами освіти за спеціальністю 029 технологій паблік рілейшнз та вивчення досвіду їх застосування в бібліотечній установі (на прикладі діяльності Одеської національної наукової бібліотеки)	45
Ворожейкін Є. П.	Використання сервісу «Discord» у сфері вищої освіти: можливості та обмеження	49
Гардабхадзе І. А.	Стратегія подолання «цифрового розриву» компетенцій фешн-дизайнерів в умовах трансформації індустрії моди	52
Гололобов С. М.	Державна політика у сфері культури в контексті культурно-мистецької освіти	56
Губернатор О. І.	Особливості естетичної ілюзії в імерсивних культурних практиках (за В. Вольфом)	60
Гудзенко О. Г.	Сучасні технології навчання в контексті гуманітаризації вищої освіти	62
Гусак В. А.	Специфіка жанру хорової композиції «Купальська II» з фольк-опери «Ятранські ігри» І. Шамо	65
Добровольська Р. О., Газінська О. В.	Історичний аспект розвитку музичної терапії у Великобританії та США	69

Донченко Н. П.	Професійна діяльність режисера: змістовність структури фахової кваліфікації	74
Іванчук А. В.	Аспекти інформаційної грамотності студентів	77
Калюжна Н. М.	Відкрита наука та підготовка бібліотечно-інформаційних фахівців: співіснування двох світів	80
Каранда М. В., Білогура О. М.	Специфіка роботи з драматичними текстами сучасної української літератури та театро-, кінознавчим тезаурусом під час професійної підготовки культурологів	84
Карпіцький М. М.	Психологічні аспекти роботи зі студентами під час війни	87
Кириленко В. А.	Формування національної ідентичності як складової змісту освіти	91
Кириленко К. М.	Педагогічна технологія «Комунікативна платформа» та її апробація в закладі вищої освіти	95
Колеко М. М.	Формування української ідентичності в студентів спеціальності 029 у процесі знайомства з книжковими пам'ятками України	99
Коломієць Д. І., Бабчук Ю. М.	Вплив мистецтва на інтелектуальний розвиток учнів	104
Коник Д. С.	Тренінг з майстерності актора: сучасні вимоги та підходи	107

Конюкова І. Я., Сидоровська Є. А.	Сучасні мережеві комунікації як універсальний соціокультурний механізм	111
Король А. М.	Специфіка викладання навчальної дисципліни «Мистецтво фотографії» у закладах вищої освіти за спеціальністю 022 «Дизайн»	114
Кундеревич О. В.	Комунікація із соціумом, навчання та відновлення життєстійкості студентів в умовах війни	117
Легенький Ю. Г.	Спеціальність 022 – дизайн як полісистемний синтез культурних практик	120
Люльченко В. Г., Саранюк Д. О.	Теоретичні засади формування технічної компетентності в майбутнього учителя трудового навчання та технології	125
Мірзоян К. О.	Основні проблеми музичної освіти в контексті онлайн-навчання	128
Москвічова Ю. О., Фрицюк В. М.	Особистісно-орієнтований підхід у підготовці майбутніх педагогів-музикантів	132
Музика О. Я.	Декоративний живопис як чинник розвитку асоціативно- образного мислення в майбутніх педагогів-художників	134
Нищук Є. М.	Інновації у викладанні акторської майстерності в сценічних просторах моновистави: із досвіду власної інтроспекції	139

Павленко О. В.	Проектна технологія як інноваційний інструмент мотивації навчання учня-піаніста в дитячій музичній школі	142
Панасюк Т. Ю.	Проблеми модернізації української музичної педагогіки	147
Пічкур М. О.	Культурологічний підхід до образотворчої підготовки здобувачів вищої мистецької освіти	151
Плецан Х. В.	Інноватизація дизайн-мислення у процесі підготовки майбутніх фахівців креативних індустрій	155
Побірченко О. М.	Розвиток креативності майбутніх учителів образотворчого мистецтва в процесі вивчення курсу «Сучасні мистецькі практики»	161
Подгорінова А. Ю.	Вільний рух як засіб творчого самовираження майбутнього вчителя хореографії	164
Росул Т. І.	Формування навичок дослідницької роботи здобувачів музичної фахової передвищої освіти	167
Савенко О. В.	Бренд країни як м'яка сила міжкультурної комунікації	171
Семенчук В. В.	Особливості використання сугестивної технології в процесі підготовки майбутніх вчителів музичного мистецтва	174

Смаліус Ю. П.	Питання психологічної підготовки у навчанні фахівців музичної індустрії, а також кіно і телебачення	178
Соловей В. В.	Реалізація міжпредметних інтеграційних зв'язків з історії та технологій (трудового навчання) з метою формування цілісної системи знань в учнів закладів середньої освіти	181
Сусло Л. В., Бондарчук К. В.	Впровадження кейс-технологій для формування ключових компетентностей в учнів під час уроків технологій у закладах загальної середньої освіти	185
Сухецька О. В.	Ефективні методи розвитку хорового колективу в контексті віртуального музикування	189
Тарасюк Л. М.	Форсований спів без опори дихання та його наслідки	192
Тимошик М. С.	Проект Українського католицького університету в Римі як спроба відмосковлення національної гуманітаристики	195
Ткач А. А.	Традиційна манера співу під час фахової підготовки студентів-фольклористів	199
Тюска В. Б., Казначесва Л. М.	Нові підходи навчання здобувачів культурологічної освіти	202
Чумак Є. С.	Сучасні медіапрактики в роботі українських бібліотек з молоддю	205

Шимкова І. В., Цвілик С. Д.	Використання комп'ютерно-орієнтованих засобів навчання у STEAM-проектуванні інтер'єрної ляльки в закладах вищої освіти	209
Шум О. В.	Формальна та неформальна іншомовна підготовка студентів мистецьких спеціальностей в умовах війни	213
Якимчук О. М.	Дитяча хореографічна освіта м. Вінниця: соціо-просвітницький вимір	216
Ярошенко Т. О., Сербін О. О.	Управління даними: виклики часу і потреби ринку праці. Чи готова бібліотечна освіта? (На прикладі i-Schools США)	219

6. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звертання 14.02.2023).
7. Сурмін Ю. П. Кейс-метод: становлення та розвиток в Україні. *Вісник Національної академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 2. С. 19–28. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2015_2_5 (дата звертання 15.02.2023).

**Сухецька
Оксана Валеріївна**

старша викладачка кафедри музикознавства
та вокально-хорового мистецтва,
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
ORCID: 0000-0003-2425-4745

ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ РОЗВИТКУ ХОРОВОГО КОЛЕКТИВУ У КОНТЕКСТІ ВІРТУАЛЬНОГО МУЗИКУВАННЯ

У закладах вищої освіти України (серед яких: Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини) у поточному (2023) році, надання освітніх послуг відбувається шляхом застосування у навчанні сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій. Індивідуалізований процес формування компетентностей, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу в спеціалізованому середовищі, яке функціонує на підґрунті вище згаданих технологій, забезпечує громадянам можливість здобуття освіти та професійної кваліфікації відповідно до їхніх здібностей.

Освітньо-професійні програми: «Середня освіта (Музичне мистецтво)» та «Музичне мистецтво», передбачають вивчення дисципліни «Хоровий клас», яка є одним із обов'язкових компонентів навчального плану. Дистанційна форма організації освітнього процесу, певною мірою, унеможливорює якісне формування деяких компетентностей у визначені навчальною та робочою програмами терміни. До таких компетентностей належать: здатність використовувати «ланцюгове» дихання; здатність до утворення ансамблевого звуку, до співу в ансамблі та здатність до розвитку гостроти гармонічного слуху хористів.

Безперечно, усі вище перераховані завдання є визначальними в процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас». Формування якісного хорового звучання вимагає від кожного учасника колективу володіння гострим гармонічним слухом, здатністю до ансамблевого співу та умілого застосування

«ланцюгового» дихання. Водночас, є чимало елементів хорового звучання, які кожен хорист може пропрацювати самостійно. За умови професійного використання системи засобів, прийомів, кроків (психолого-педагогічних технологій) викладачем (керівником творчого колективу), послідовного виконання результативних дій здобувачами під пильним керівництвом мудрого наставника, забезпечення належного виконання завдань навчання, виховання і розвитку особистості — гарантоване.

Основним і, як правило, єдиним видом навчальних занять з дисципліни «Хоровий клас» є практичне заняття. Практичне заняття в контексті дистанційної освіти передбачає виконання практичних завдань, що відбувається дистанційно в асинхронному режимі. Окремі практичні завдання можуть виконуватись у синхронному режимі, якщо це передбачено робочою програмою навчальної дисципліни [1].

Для належної організації діяльності творчого колективу слід додатково використовувати й інші види навчальних занять, наприклад — консультацію — для передання навчальних матеріалів, спілкування між суб'єктами дистанційного навчання під час навчальних занять, що проводяться дистанційно. Такий вид роботи забезпечує передачу відео-, аудіо-, графічної та текстової інформації в синхронному або асинхронному режимі [1]. Також, для ефективного розвитку творчого колективу під час дистанційного навчання, слід залучати учасників освітнього процесу до виконання проєктів у групах. У процесі вивчення дисципліни «Хоровий клас» таким проєктом, уже традиційно, вважається — віртуальний хор.

Беручи участь у віртуальному хоровому проєкті, кожен його учасник якісно розвивається, як хорова одиниця. А розвиток кожного хориста окремо — це розвиток хорового колективу загалом. Віртуальний хор для співака — це можливість поліпшити свою інтонацію, розвинути чуття ритму, покращити музичну пам'ять, оволодіти співацьким диханням та правильним звукоутворенням, увиразнити власну артикуляцію та відпрацювати дикцію.

Участь у віртуальному хоровому проєкті — це нагода НЕ зайвий раз прослухати себе та подивитися на себе в процесі виконання того чи іншого твору. Адже, перш ніж надіслати власний аудіо-, відео- запис доводиться здійснити чимало записів, що, безперечно, призводить до покращення кінцевого результату. Переглянути/ прослухати, проаналізувати, а саме: визначити проблемні епізоди, встановити причини та сформулювати шляхи подолання складнощів та вирішення творчих завдань. Такий ланцюжок дій сприяє формуванню здатності до критичного мислення, до зміщен-

ня фокусу на ефективну організацію самостійної роботи, на самоосвіту, на самоаналіз та, як наслідок, призводить до усвідомлення та прийняття відповідальності за спільний результат, у підсумку – на себе.

Об'єктивні глобальні причини та обставини призвели до того, що освітній процес, певною мірою, вже адаптувався та досі перебуває в процесі адаптації до викликів сьогодення. Педагогічні/ науково-педагогічні працівники, керівники творчих колективів перебувають у безперервному пошуку альтернативних шляхів надання високоякісних освітніх послуг, шляхів сталого розвитку творчих колективів, попри складнощі та, часом, невідповідність умов.

Віртуальну систему не слід вважати повноцінною, оскільки вона не здатна повністю замінити особистий контакт між суб'єктами освіти, процеси їхнього особистого спілкування. Водночас, віртуальне навчальне середовище, у контексті віртуального музикування, дає змогу здобувачам освіти розвивати їх інтелектуальні та творчі здібності.

Віртуалізація освітнього середовища, обґрунтоване використання елементів технологічної системи дистанційного навчання, очевидно, призведе до становлення принципово нової системи освіти. З погляду основоположних принципів, не варто протиставляти реальне (традиційне) і віртуальне навчання (навіть музикування). Інша справа, зіставлення та порівняння таких двох форм навчання.

Таким чином, сучасний етап розвитку освіти, мистецької – зокрема, характеризується не лише урізноманітненням і збільшенням кількості програмних засобів, що використовують в освітньому процесі, але й створенням особливого віртуального освітнього середовища, яке співіснує із традиційним освітнім середовищем, одночасно змінюючи, доповнюючи його, розширюючи можливості, створюючи умови реалізації нових, ефективних форм і методів розвитку.

Список використаних джерел:

1. Про затвердження Положення про дистанційне навчання : наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466: станом на 16.10.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13/sp:dark?dark=0#Text> (дата звернення: 20.02.2023).

II Всеукраїнська наукова конференція
«Філософія культурно-мистецької освіти»
об'єднала близько 100 науковців, фахівців-практиків, аспірантів
та магістрантів з різних регіонів України.

В межах конференції відбулась робота за такими напрямками:

1. Філософія освіти: світоглядно-гуманітарний вимір.
2. Антропологічний вимір сучасних педагогічних практик. Особистісно-орієнтований підхід в освіті.
3. Інновації та традиції сучасної освіти в навчальних закладах України та світу.
4. Модернізація сучасної культурно-мистецької освіти.
5. Специфіка професійної підготовки фахівців в закладах вищої освіти культурно-мистецького спрямування (у т. ч. за окремими спеціальностями та спеціалізаціями).
6. Особливості організації навчального процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану.

З програмою роботи конференції можна ознайомитися на офіційному сайті кафедри філософії і педагогіки Київського національного університету культури і мистецтв за покликанням: <https://kf.knukim.edu.ua/204-materiali-konferentsiji-filosofiya-kulturno-mistetskoji-osviti.html>

або за QR-кодом:

II Всеукраїнська наукова конференція «Філософія культурно-мистецької освіти» є продовженням співпраці закладів вищої освіти педагогічного та культурно-мистецького спрямування.

Започаткована 2022 р. під час організації та проведення Всеукраїнської наукової конференції «Філософія культурно-мистецької освіти».

Проведення конференції було заплановано на 24 березня 2022 р., однак у зв'язку з вторгненням російської федерації в Україну 24 лютого 2022 р., запровадженням воєнного стану та активними бойовими діями на території України впродовж лютого–березня 2022 р., конференція була перенесена та проведена 24 червня 2022 р.

З програмою роботи Всеукраїнської наукової конференції «Філософія культурно-мистецької освіти» можна ознайомитися за покликанням:
<https://kf.knukim.edu.ua/193-filosofiya-kulturno-mistetskoji-osviti.html>

Зі збірником матеріалів Всеукраїнської наукової конференції «Філософія культурно-мистецької освіти» можна ознайомитися за покликанням:
<https://kf.knukim.edu.ua/materialy-konferentsii.html>

Організатори II Всеукраїнської наукової конференції «Філософія культурно-мистецької освіти»

Київський національний університет
культури і мистецтв
<http://knukim.edu.ua/>

Київський національний університет театру,
кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого
<https://knutkt.com.ua/>

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
<https://udpu.edu.ua/>

Вінницький державний педагогічний
університет імені Михайла Коцюбинського
<https://www.vspu.edu.ua/>

Наукове видання

Матеріали II Всеукраїнської наукової конференції

ФІЛОСОФІЯ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

м. Київ, 24 березня 2023 р.

Упорядник *Катерина Кириленко*

Літературна редакція *Світлана Котлярєнко*

Технічна редакція *Вікторія Стратюк*

Дизайн *Катерина Кириленко, Вікторія Стратюк*

Верстка *Вікторія Стратюк*

Список використаних джерел оформлений відповідно до нормативних положень ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Тези були надіслані учасниками конференції в період від 15 грудня 2022 р. до 20 лютого 2023 р.

Текст збірника був перевірений на предмет плагіату в системі Unicheck 1 березня 2023 р.